

Katarzyna Ziola-Zemczak

KLASY

1-4

LICEUM

OPRACOWANIE

Kordian

Juliusz Słowacki

SZKOŁA TWÓRCZEGO
CZYTANIA

- ✓ inspiruje
- ✓ poszerza horyzonty
- ✓ porządkuje i utrwala wiedzę

Katarzyna Ziola-Zemczak

OPRACOWANIE
Kordian

Juliusz Słowacki

Przed lekturą

Przed tobą jeden z najsłynniejszych polskich dramatów romantycznych – odpowiedź Juliusza Słowackiego na *Dziady cz. III* Adama Mickiewicza. Znajdziesz w nim ważne dla ciebie tematy, takie jak młodość, nieszczęśliwa miłość, bunt, zmaganie się ze sobą samym. Nie traktuj zatem czytania tego utworu jako nudnego obowiązku, a raczej jako intelektualną przygodę z wielką historią w tle.

1. Przypomnij sobie treść III części *Dziadów* Adama Mickiewicza, a zwłaszcza zawartą w nich koncepcję Polski jako Chrystusa narodów (mesjanizmu). Przeczytaj jeszcze raz scenę VI trzeciego aktu *Kordiana*, w której pojawia się postać Doktora. Dlaczego to ważne, dowiesz się z rozdziału *Jak powstał Kordian*?
2. Przygotuj się na niespodzianki – *Kordian* to utwór, w którym brak ładu przyczynowo-skutkowego, a akcja co rusz przenosi się w inne miejsce oraz w inny wymiar czasu. Warto podczas lektury robić notatki, które pozwolą na scalenie tekstu w logiczną całość.
3. Koniecznie czytaj przypisy – gdy zajrzysz do rozdziału *Język dramatu Słowackiego*, dowiesz się, z jakich źródeł korzystał autor, do czego nawiązywał i w jaki sposób. Bez objaśnień spora część tekstu mogłaby być dla ciebie niejasna. W utworze wiele też jest odwołań do czasów współczesnych Słowackiemu – zrozumiałych dla XIX-wiecznych czytelników, dla nas już niekoniecznie.
4. Ustal, co pamiętasz o powstaniu listopadowym – jak przebiegało, a przede wszystkim, jakie były jego konsekwencje. *Kordian* to po części dramat historyczny,

Jan Nepomucen Lewicki, scena z powstania listopadowego: Obnoszenie sztandarów zdobytych na nieprzyjaciela w zwycięskiej bitwie pod Wawrem (1 IV 1831)

bo jego tematem jest spisek koronacyjny, jaki miał miejsce w Warszawie w 1829 r. (gdy na tronie Polski zasiadł car Mikołaj I) oraz – pośrednio – zamach na życie wielkiego księcia Konstantego w chwili wybuchu zrywu niepodległościowego.

5. Gromadź cytaty – zwłaszcza te, w których ujawnia się koncepcja historiozoficzna Słowackiego, ale też i te, które robią na tobie wrażenie.

6. Przyglądaj się postaci głównego bohatera – gromadź informacje o Kordianie, porównuj z Konradem z III części *Dziadów*. Bliżej ci do tego pierwszego czy drugiego? A może ani jeden, ani drugi nie mają z tobą nic wspólnego?

7. Przeanalizuj fragmenty, w których Kordian mówi o sobie – swoich nastrojach, emocjach, rozterkach. Może napiszesz własny monolog na wzór tych wypowiedzi? W jakim klimacie będzie utrzymany?

8. Szukaj współczesnych Kordianów. Dramat Słowackiego zawiera swego rodzaju duchową autobiografię romantycznego „dziecięcia wieku” – nadwrażliwego, rozdartego wewnątrz między poczuciem niemocy, znużenia i apatii a tęsknotą za wielką ideą, aktywnym życiem, działaniem w słusznej sprawie. Kim mógłby być dzisiejszy Kordian? Jakim ideom mógłby się poświęcać? Jak wyglądałaby jego duchowa autobiografia? A może spróbujesz ją napisać?

9. Kordian – brat Hamleta? Przypomnij sobie postać duńskiego księcia, jednego z najsłynniejszych bohaterów Szekspira. Na pewno zauważysz, że Kordian pod wieloma względami go przypomina. Zwróć uwagę na jego wrażliwość, wahania i rozterki, które przeżywa przed komnatą cara (i nie tylko). Warto pamiętać, że Szekspir był dla romantyków prawdziwym objawieniem, a Juliusz Słowacki wprost go uwielbiał. Dramaty Szekspira należą także do lektury jego bohatera – Kordiana, który w akcie II mówi:

Szekspirze! Duchu! Zbudowałeś górę

Większą od góry, którą Bóg postawił.

Boś ty ślepemu o przepaści prawil,

Z nieskończonością zbliżyłeś twór ziemi.

Wolałbym ciemną mieć na oczach chmurę

I patrzeć na świat oczyma twojemi.

10. Zastanów się, jaką ty miałbyś refleksję o współczesnym świecie – czy podobną do tej towarzyszącej Kordianowi w akcie II? Czy coś się zmieniło w XXI stuleciu?

11. Wyszukaj informacje o najsłynniejszych inscenizacjach dramatu Słowackiego – kto je reżyserował, kto występował w głównej roli. Jak wyobrażasz sobie własny spektakl na podstawie *Kordiana*? Które ze scen wymagałyby rozwiązań technicznych? A które lepiej byłoby zrealizować w postaci filmu?